

Elämän tarkoitus

Gnostilaisessa yhteisössä yksi tammikuun teemoista on ”Elämän tarkoitus”.

Vanha sanonta kuuluu, että on helpompi päästä perille, kun tietää, minne on pyrkimässä. Jos ei ole mitään päämäärää, on aivan sama, minne menee, pysytkö paikoillaan vai antautuuko ajelehtimaan.

Ateistit pitävät elämää vain yhtenä luonnonilmiönä, jolla ei ole mitään erityistä tarkoitusta tai tavoitetta. Heidän mielestään elävillä olennoilla voi olla vain omia tavoitteita, kuten suvun jatkaminen, menestyminen, toisten voittaminen tai onnellisuus. Näin ajattelevia ihmisiä on ollut kautta ihmiskunnan historian ja heitä on valitettavan paljon vielä nykyaikanakin.

Näin siitä huolimatta, että jo antiikin moraalifilosofiassa keskeisenä käsitteenä oli hyve. Elämän tarkoituksiksi ja lopulliseksi päämääräksi katsottiin ”onnellisuus”, mutta sen saavuttamiseksi välttämätöntä oli ”hyveellinen elämä”. – Platon sanoi, että ”Ihmisen suurin hyve on henkinen jalostuminen”. Hän sanoi myös, että ”Sielu on kuolematon ja syntyy toistuvasti uusiin ihmiskehoihin, kunnes jalostuu kylliksi. Sielu pääsee vapaaksi jälleensyntymisen pakosta vasta, kun se usean elämän aikana on jalostunut henkisen puhdistumisen ja itsekurin avulla niin, että tulee osalliseksi henkisestä hyvästä. Näin sielu saa lopulta jumalien armosta jäädä ikuisesti elämään jumalien luona.”

Gnostilaisina me näemme itsemme osana suurempaa kokonaisuutta. Jumala on aina merkinnyt meille jotain sellaista, joka antaa maailmalle ja elämälle järjestyksen ja tarkoituksen sekä luo perustan etiikalle.

Gnostilaisen käsityksen mukaan ihmiselämän tarkoituksena on henkisen kehityksen kautta saavuttaa **gnosis** eli tietoisuus sisimpäämme kätkeytyvästä jumalallisesta voimasta ja sielumme taivaallisesta alkuperästä. Gnostilaisuudessa opastetaan meitä etenemään omaa kehityspolkuamme kohti viisauden valoa ja eettisesti oikeaa elämää, johon kuuluu aineellisten ja lihallisten tarpeiden toisarvoisuus. Näin vaeltaessamme saame lahjaksi henkisen olemuksemme eheytyksen.

Gnosis on kuitenkin vain väline. Sen saavutettuaan ihminen on täydellistynyt ja saavuttanut tietoisuuden siitä, että sopusointu on kaiken olevaisen perusta ja rakkaus ihmiselämän tarkoitus.

Gnostilaiset mestarit ovat meille opettaneet, että ”Rakkaus on elämän syvin tarkoitus, jumalallinen laki, joka velvoittaa sopusointuun kaiken olevaisen kanssa”. – ”Rakkaus tuo Jumalan valtakunnan maan päälle, kun ihmiset tekevät toisilleen vain sellaista, mitä toivoisivat itselleen heidän asemassaan tehtävän, ja välttävät tekemästä muille sellaista, mitä eivät haluaisi itselleen tehtävän.”

Mestariimme ovat lisäksi sanoneet, että ”Jumala kutsuu meitä rakkauden tekoihin, jotka ovat elämän tarkoitus ja elämän laki.”

Gnostilaisuuteen kuuluu olennaisesti käsitys jälleensyntymisestä. Uskomme jokaisen sielun olevan osa Jumalaa ja sisältävän uusia jumalallisia mahdollisuuksia samoin kuin kasvin siemenessä uinuu

uusi kasvi, joka biologisen evoluution myötä on emokasvia jossain suhteessa parempi. Ihmissielussa uinuvat mahdollisuudet kehittyvät ja vahvistuvat vähitellen jokaisen maanpäällisen elämän aikana. Jälleensyntymisoppiin kuuluu käsitys, että jokainen elämänkierros kohottaa sielua spiraalimaisesti ylöspäin – hengen evoluution kautta – kunnes sielu lopulta saavuttaa täydellisyyden. Yksikään sielu ei joudu kadotukseen, vaan kaikki saavuttavat lopulta täydellisyyden ja yhtyvät Jumalaan.

Haluaisin tähän loppuun vielä lukea katkelman erään jäsenemme kirjoittamasta esseestä, jonka aiheena oli ”Elämän tarkoitus”:

”Henkilökohtaisesti tunnen kysymyksessä olevan oman kohtaloni luomisen. Persoonalliseen elämäni tarkoitukseen kuuluu lähimmäisten auttaminen, rakkauden toiveiden tiedostaminen ja rakkauden osoitukset sekä valaistumisen tavoittelu. ... Elämäni tarkoituksena on löytää todellinen jumaluus ja kosminen tietoisuus itsestäni ja ympäristöstäni, jonka kanssa olen vuorovaikutuksessa. ... Elämäni tarkoitus on oman osani hyväksyminen ja kuoleman hyväksyminen osaksi valaistumisen prosessia. Elämäni tarkoituksena on elämän jatkuminen. Elämä on syklinen ja syklisyyden ymmärtäminen omassa elämässä auttaa elämän tarkoituksen ymmärtämistä. Ihmisenä ja ikuisesti elävänä sieluna minun on myös pyrittävä alemman itsen hallitsemiseen ja ylemmän itsen kehittämiseen ja näiden osien ymmärtämiseen ja näistä tietoiseksi tulemiseen.”

Myös monilla uskonnoilla on omia käsityksiä elämän ja kuoleman tarkoituksesta.

Kuitenkin on hämmentävää, että jos koettaa Raamatusta etsiä vastausta kysymykseen, mikä on elämän tarkoitus, niin sitä ei suoraan sanota missään. Raamattu vilisee kyllä ohjeita siitä, miten ihmisen tulisi elää, mitä saa tehdä ja mitä eri saa tehdä, mutta vastausta elämän tarkoitukseen tästä kirjasta ei löydy.

Hämmentävää on myös, että Raamatussa ihmisen suurimmaksi velvollisuudeksi mainitaan Jumalan palveleminen. Pisimmälle tässä mennään ns. Barnabaan evankeliumissa, joka tunnustettiin mm. Aleksandrian kirkkoissa kanoniseksi evankeliumiksi aina vuoteen 325 jKr. saakka. Barnabaan evankeliumissa sanotaan: ”Näin ihmisen luotuaan Jumala asetti häneen valon nimeltään järki, jonka oli tarkoitus yhdistää liha, aistit ja sielu yhtä tehtävää, Jumalan palvelemista varten.”

Koraanista löytyy vain yksi maininta ihmisten tarkoituksesta ja sekin liittyy Jumalan palvelemiseen: ”Olen luonut henkiolennot ja ihmiset palvelemaan Itseäni”.

Kultainen Sääntö on esiintynyt jo vuosituhansien ajan ihmiskunnan monissa uskonnollisissa ja eettisissä perinteissä ja osoittautunut toimivaksi. Kultainen sääntö on useimmiten muotoiltu näin: ”Mitä et tahdo tehtävän itsellesi, sitä älä sinä tee kenellekään toiselle”. Tai myönteisesti ilmaistuna: ”Mitä tahdot tehtävän itsellesi, tee sinä sitä toisille!” Ihmiskunnan viisaat ovat kautta ihmiskunnan historian nähneet Kultaisen säännön kaikkia elämänalueita koskevaksi järkkymättömäksi ohjelauseeksi, joka on yhtä lailla koskenut yksilöitä, perheitä, ihmisyhteisöjä, kansakuntia ja uskontoja. Samaan aikaan kuitenkin on kautta historian esiintynyt niitä, joita ei ole voitu pitää viisaina. He eivät ole Kultaisesta säännöstä piitanneet.